

baladah, h katerim mu dovolj gradiva ponuja tragična preteklost Lužiških Srbov. Čišinski včasih poje tudi o trpljenju človeške duše, ali v njegovih pesmah ni ironije, pesimizma, pesnik je popolnoma vdan v voljo božjo. Kot lirik je po duhu soroden Čehu Vrchlickemu: tudi on ljubi narodo in njeno lepoto. Da se včasih motivi v njegovih poezijah ponavljajo, temu ni povod nedostatek domišljije ali nadarjenosti, ampak le okoliščine, v katerih živi pesnik. — Razen Čišinskega so v „Lužici“ objavili razne pesmi Fiedler, I. R. Wjela in Waltar. Iz zabavne proze sta tu dva prevoda iz češkega; eden iz Mrštikove knjige „Stíny“, pri drugem prevodu ni imenovan pisatelj. Lepa je tudi ruska narodna bajka „Šwarna wučba“ v prevodu E. Holana. Izpod peresa pisatelja Prusaka je tu daljša izvirna povest. Izmed poučnih in znanstvenih člankov bodo gotovo vsakega čitatelja zanimali životopisi Radyserba Wjele, Poljaka Boguslawskega, † župnika Mrózaka, in znanega lužiško-srbskega skladatelja K. A. Kocora. Da se v „Lužici“ nahaja več razprav o narodnem in kulturnem življenju Lužiških Srbov, razume se samo po sebi. Zelo vestno so v vsaki številki sestavljeni oddelki: „Serbski zaklad“, „Serbske pismowstwo“, „Slowjanske novinki“ in „Druzy wo Serbach“; v teh oddelkih so razna poročila o vseh kulturnih pojavih malega lužiško-srbskega in tudi celega slovanskega sveta. — Naročnina (za celo leto) znaša 4 krone in se pošilja pod naslovom: Caplan Miklawś Andricki, Rabitz (Post Rosenthal bei Kamenz in Sachsen).

Wjela Radyserb Jan: **Prislowa a přislowne krónčka a wustowa.** Hornotužinskih Serbow zběrat a zhromadžit . . . dovjadowat a wudat Dr. Ernst Muka. Budyšin 1902. Str. XIV i 314. — Slovanskih pregovorov sta že izšli dve knjigi: S. Adalberga in A. P. Zatureckega. Sedaj se jima je pridružila še zbirka pregovorov Gornje-lužiških Srbov. Na prošnjo Smoleša, prebuditelja Lužiških Srbov, je začel Nestor lužiško-srbskih pisateljev, I. Radyserb Wjela, že pred 50 leti zbirati pregovore svojega ljudstva, a dela ni izvršil popolnoma. Urejenje gradiva je prevzel urednik „Lužice“, dr. E. Muka in ga pred nedavnim izdal na svoje stroške. Knjiga obsega 9125 narodnih pregovorov, iz katerih jasno odseva narodno modroslovje Lužiških Srbov.

Serbska ludowa knihownja. Wudata Serbowi Tuchorski. Čo. 2. Daniel we lowowej jamje. Powjedańczo sa szerbski lud, spiszał Jan Dobrucki.

Dobra misel je bila, izdajati za prosto lužiško-srbsko ljudstvo knjižico, katera bi ga kratkočasila in poučevala ob enem. Kot prvi snopič le-te knjižice je izšla knjižica „Sabawy“ izpod peresa Radyserba Wjele. Sedaj je izšel drugi snopič. Niti prvega niti drugega snopiča nisem imel v rokah, a gotovo bodo dobri, ker neki dopisnik „Lužice“ o njih poroča, da ljudstvu zelo ugajajo. Isti dopisnik piše, da je sam več kakor 100 iztisov razpečal in še je moral pisati v Budišin po druge. — Wjele zboža! —

Fr. Štingl.

„Planinke.“ Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Uglasbil Janez Laharnar, organist. Opus 10. Cena 1 K 20 v. Tisk J. Blasnikovih naslednikov. Dobiva se pri skladatelju na Šentviški gori (p. Slap ob Idriji, Primorsko). — To so vam v resnici sveže cvetke, vzrastle na domačih tleh. Vidi se, da skladatelj živi in poje

med ljudstvom, zato pa tudi iz njegovih strun odmeva narodov glas, ki bode brez dvojbe prodrl v dušo narodovo. Nimajo sicer te „planinke“ kdove kakšnega umetnega odela, ne, kot preproste domače cvetlice nas pozdravljajo, zato ne dvomimo, da bodo po njih segli vodje naših glasbenih zavodov in društev.

Laharnar se je, rekli bi, iz samouka po svoji marljivosti povzpел tako daleč, da sklada pravilno gledé na harmonijo in modulacijo; lahko mu teče tudi melodija; iz te zbirke pa, kakor rečeno, veje nekov posebno prijeten naroden duh, ki bode delo priporočal širom domovine.

K.

Cantica sacra. Cerkvena pesmarica za moški zbor. Drugi del. Uredil Ant. Foerster. Tiskala in založila „Zadružna tiskarna“ v Ljubljani 1903. Cena 2 K. — Krasna zbirka obsega na 84 straneh 74 skladb, katere so popolnoma druge kot v prvem delu. Razdelitev pa je ista, kot v prvem delu, namreč: Mašne pesmi, pesmi za cerkveno leto, Marijine pesmi, pesmi k svetnikom, k blagoslovu in pristavek. Dasi ima pesmarica latinski naslov, vendar je velika večina skladb (49) slovenskih. Besedilo je —

kakor v „Ceciliji“ — tudi tu deloma opilil, deloma sam zložil gosp. prof. dr. Gr. Pečjak. Velik del skladb (33) je z lastno mu spretnostjo uglasil gospod prireditelj sam. Poleg njegovega imena pa beremo v zbirki tudi ta-le znana imena: Belar, Blied, Carli, Čapek, Fajgelj, Gallus, Gerbić, Haller, Hladnik, Horák, Hribar, Kimovec, Kothe, Mader, Mašek, Mozart, Palestrina, Rihar, Schubert, Schubiger, Spohr, Vogler, Witt. — Pesmarica je v prvi vrsti namenjena dijaškemu zborom; vendar pa bo dobro došla tudi drugim moškimi zborom. Gotovo bodo naši moški zbori zelo hvaležni velezaslužnemu gospodu A. Foersterju, da jim je za letošnjo pomlad deloma s svojih, deloma s tujih gredic sestavil tako krasen šopek glasbenih cvetk.

F. F.

Uvodna vinjeta na str. 321. nam kaže nagrobni spomenik grofu Eggerju, katerega je v vzvišenem reliefu izdelal g. Alojzij Progar iz kararskega marmorja. Postavljen je na mavzoleju v Št. Juriju ob Št. Vidu na Koroškem. Relief je izdelan v obliki celega trikotnika; na naši reprodukciji so robovi posneti. Kristus gre iz groba. Za njim je v oblačkih polno angelskih glav. Na desno je Kalvarija, na levo pa Jeruzalem, odkoder gredo žene k grobu. Lepo delo hvali svojega mojstra! — „Staroruska pojedina“ slikarja Makovskega nam kaže družbo, katera je pač že nekoliko preveč dobrega

zaužila. Težka in dragocena so oblačila plemenitnikov in žená. Gospodar spredaj ima poleg sebe grajskega norca, v prejšnjem času priljubljenega zabavljača, ki je imel nalogo skrbeti za smeh in dovtip. — Na strani 345. prinašamo sliko znanega ruskega slikarja Fedotova. Slika je zanimiva zaradi tega, ker se začneja ž njo nova doba v ruskem slikarstvu. P. A. Fedotov je namreč uvedel v slikarstvo takozvani „ruski genre“. Obrnil je pozornost umetnikov na realno rusko življenje, katero je temeljito proučeval in po vzorcu leposlovcev humoristično slikal, včasih s precej ostro satiro (prim. str. 239). Pavel Andrejevič Fedotov je bil rojen l. 1816. v Moskvi. Posvetil se je armadi. Ker je kazal velik umetniški dar, mu je car Nikolaj dovolil, da zapusti vojaško službo in se daruje popolnoma slikarstvu. Dobival je po sto rubljev na mesec izredne plače. Najprej je stopil pred javnost z raznimi slikami iz vojaškega življenja. Pesnik Krylov pa ga je pregovoril, da je začel slikat predmete iz občega ruskega življenja. In res je segel Fedotov v življenje in ustvaril celo vrsto slik, katere so zaradi svoje hudomušne duhovitosti zbudile veliko zanimanje, n. pr. „Jutro uradnika, ki je dobil prvo odlikovanje“, „Grbasti ženin“